

O pořadu Ferdinand Peroutka - tři epizody ze života Adolfa Hitlera

Dne 22. 11. 2010 vyslechl nepříliš zaplněný Malý sál Městské knihovny v Praze pořad, který připravil náš bývalý předseda, pan režisér Josef Protiva ve spolupráci s další členkou našeho výboru, paní Kristinou Kudrnovskou, která rovněž program uvedla. Svým kultivovaným přednesem nám paní Gabriela Vránová a pan Jiří Hanák za hudební spolupráce pana Zdenka Kašpara přiblížili tři úryvky z románu Oblak a valčík Ferdinanda Peroutky. Tento román měl jak známo svého předchůdce v podobě stejnojmenné divadelní hry, která měla úspěšnou premiéru v květnu 1947 na jevišti Národního divadla v Praze. Románová podoba se rodila v první polovině sedmdesátých let a v roce 1976 byl Oblak a valčík vydán u Škvoreckých v jejich torontském nakladatelství 68 Publishers.

dochází, že je tu vlastně vykreslena epizoda z vídeňských, neúspěšných let budoucího krvavého diktátora. Peroutka tu zachycuje jeho myšlenkové pochody plné prudce až vztekle prožívaného kontrastu mezi touhou společensky proniknout vzhůru a ubohým postavením blízko sociálního dna.

Druhá epizoda nás přivádí do Hitlerova „Orlího hnízda“ v době vrcholu jeho moci uprostřed roku 1942. Zde vyvstává silná Peroutkova ironie, s níž líčí vyľhanou idylyčnost a banálnost dění ve vůdcově rezidenci vídeňskou zejména očima přítelkyně Hide-rovy milenky Evy Braunové. Závěrečná epizoda, to už je obraz zkázy, protože se nacházíme v bunkru pod říšským kancléřstvím na konci dubna pětáctýřicátého roku. Hrouť se celá nacistická říše a s ní zachází i její nelidský tvůrce.

Tento pořad nám připomněl Ferdinanda Peroutku jako beletristického tvůrce. Většinou našich exulantů a později ve svobodných poměrech i domácímu publiku seznámení s románem překvapivě dokázalo, že jeho autor je vlastně nejen výtečným novinářem, ale také zdatným fabulátorem. Málokdo totiž věděl, že jako své nejvlastnější životní poslání Peroutka neviděl žurnalistiku, ale literární tvorbu.

Jiří Pešička

Román, komponovaný metodou krátkých kapitol seskupených do čtyř knih, je otevřen Prologem a uzavřen Epilogem. A především z úvodní a závěrečné části bylo čerpáno pro tento pořad. V Oblaku a valčíku se jaksí slévají tzv. „velké“ a „malé“ dějiny. Vedle

početné palety individuálních většinou tragických osudů jednotlivých aktérů „malého světa“ vystupuje v samotném počátku románu postava jakéhosi vcelku nevýznamně působícího mladého muže označeného zprvu X, ale vzápětí čtenáři i posluchači